

27. Лук'янець Д.М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми правореалізації: автореф. дис. ... докт. юрид. наук; 12.00.07. К., 2007. 35 с.
28. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
29. Митний кодекс України: Закон від 13 березня 2012 р. № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № № 44–48. Ст. 552.
30. Положення про Департамент Патрульної поліції: наказ Національної поліції України від 6 листопада 2015 р. № 73. URL: http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Polozhennya_DPP_zi_zminamy_vid_31_10_16.pdf.
31. Борисова В.І. До проблеми участі публічних юридичних осіб в цивільних правовідносинах. Трансформація ринкових відносин в Україні: організаційно-правові та економічні проблеми: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 травня 2003 р.). Одеса : Астропринт, 2003. С. 7–11.
32. Зубар В.М. Співвідношення понять «юридична особа публічного права» та «юридична особа приватного права». Актуальні проблеми держави і права. 2008. Вип. 41. С. 30–33.
33. Гаврилова І.О. Юридичні особи як суб'єкти адміністративної відповідальності. Юридичний вісник. 2016. № 2 (39). С. 68–74.
34. Цивільний кодекс України: Закон від 16 січня 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № № 40–44. Ст. 356.
35. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.
36. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № № 35–37. Ст. 446.

УДК 346.1

ШУМІЛО О.М.

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ЗАСОБІВ ОСОБИСТОЇ ГІГІЄНИ ТА КОСМЕТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

У статті представлений розгорнутий нормативно-правовий аналіз стану законодавства України, яке регулює забезпечення безпечності засобів особистої гігієни та косметичної продукції в Україні.

Ключові слова: *безпечність продукції, нехарчова продукція, косметична продукція, стандартизація, технічний регламент.*

В статье представлен развёрнутый нормативно-правовой анализ состояния законодательства Украины, которое регулирует обеспечение безопасности средств личной гигиены и косметической продукции в Украине.

Ключевые слова: *безопасность продукции, непищевая продукция, косметическая продукция, стандартизация, технический регламент.*

The article presents a detailed legal analysis of the state of Ukrainian legislation that regulates the provision of safety of personal hygiene and cosmetic products in Ukraine.

Key words: *safety of products, non-food products, cosmetic products, standardization, technical regulations.*

© ШУМІЛО О.М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності факультету № 6 (Харківський національний університет внутрішніх справ)

Вступ. Сьогодні хімічні речовини використовуються щодня, всюди та кожним із нас на роботі і вдома. Товари широкого вжитку можуть містити хімічні речовини, небезпечні для здоров'я людей і навколишнього середовища. Найбільш поширеними у побуті серед товарів, які штучно виготовляються з хімічних речовин, є косметика та засоби особистої гігієни, іграшки, побутові і мийні засоби, текстиль, будівельні матеріали.

Скорочення використання небезпечних хімічних речовин у товарах є одним із головних завдань у досягненні сталого розвитку. Зниження ризиків впливу хімікатів на здоров'я та навколишнє середовище часто є предметом законодавчих заходів і заходів із регулювання ризиків. З кожним роком все більшого значення набувають наукові дані про небезпечний вплив хімікатів, що містяться у товарах повсякденного вжитку.

Косметична продукція та засоби особистої гігієни є найбільш поширеними у повсякденному житті хімічними товарами. До них належать речовини або препарати, що контактують із будь-якою частиною поверхні тіла людей або зубами, слизовою оболонкою порожнини рота винятково з метою чистки, ароматизації, зміни зовнішнього вигляду, захисту, підтримки у доброму стані, усунення запаху тіла за винятком тих випадків, коли очищення, ароматизація, зміна, збереження і коректування спрямовані на лікування або запобігання хворобам. Тому вирішення питання зниження ризиків впливу хімікатів на здоров'я людей і навколишнє середовище набуває особливої важливості.

Постановка завдання. Незважаючи на численні зміни у вітчизняному законодавстві України, питання зниження ризиків впливу хімікатів на здоров'я людей і навколишнє середовище залишається невирішеним у повному об'ємі.

Метою статті є аналіз сучасного стану законодавства України в галузі зниження ризиків впливу хімікатів на здоров'я людей і навколишнє середовище.

Результати дослідження. Чинне законодавство України у сфері безпечності засобів особистої гігієни та косметичної продукції базується, перш за все, на Законі України «Про захист прав споживачів» [1], який регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та виробниками і продавцями товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності, встановлює права споживачів, а також визначає механізм їх захисту й основи реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів. Закон визначає, що безпека продукції – відсутність будь-якого ризику для життя, здоров'я, майна споживача і навколишнього природного середовища за звичайних умов використання, зберігання, транспортування, виготовлення й утилізації продукції.

До законодавства, яке регламентує безпечність засобів особистої гігієни та косметичної продукції, слід також віднести Цивільний [2] і Господарський [3] кодекси України.

Якщо косметична продукція становить ризик для здоров'я людини, розповсюджувачі повинні негайно повідомити про це відповідальну особу й орган ринкового нагляду, вказавши детальну інформацію, зокрема про невідповідність і коригувальні заходи відповідно до положень Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» [4]. Цей законодавчий акт встановлює правові й організаційні засади здійснення державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції – діяльність органів доходів і зборів із забезпечення відповідності продукції, що ввозиться на митну територію України для вільного обігу, встановленим вимогам, а також забезпечення відсутності загрози від такої продукції суспільним інтересам.

Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» [5] установлює правові й організаційні засади введення в обіг в Україні нехарчової продукції і забезпечення її безпечності. Під безпечною нехарчовою продукцією слід розуміти будь-яку продукцію, яка за звичайних або обґрунтовано передбачуваних умов використання (у т. ч. щодо строку служби та за необхідності введення в експлуатацію – вимог стосовно встановлення і технічного обслуговування) не становить жодного ризику чи становить лише мінімальні ризики, зумовлені використанням такої продукції, які вважаються прийнятними і не створюють загрози суспільним інтересам, з урахуванням: характеристик продукції, у т. ч. її складу, упаковки, вимог щодо встановлення і технічного обслуговування; впливу продукції на іншу продукцію, якщо вона використовуватиметься разом із нею; попереджень, що містяться на етикетці продукції, в інструкції з її використання та знищення, а також в іншій інформації стосовно продукції; застережень щодо споживання чи використання продукції певними категоріями населення (дітьми, вагітними жінками, людьми похилого віку тощо).

Згідно із зазначеним нормативно-правовим актом забезпечення безпечності продукції – це комплекс заходів, що вживаються виробниками, розповсюджувачами, органами державного рин-

кового нагляду з метою забезпечення відповідності продукції, що введена в обіг на ринку України, загальній вимозі щодо безпечності нехарчової продукції. А під небезпечною нехарчовою продукцією слід розуміти будь-яку продукцію, що не відповідає визначенню терміна «безпечна нехарчова продукція».

Декрет КМ України «Про стандартизацію і сертифікацію» [6] визначає правові й економічні основи систем стандартизації та сертифікації, встановлює організаційні форми їх функціонування на території України. Сертифікація продукції в державній системі сертифікації поділяється на обов'язкову та добровільну.

Сертифікація продукції в державній системі сертифікації здійснюється призначеними для цього органами з сертифікації – підприємствами, установами й організаціями з метою: запобігання реалізації продукції, небезпечної для життя, здоров'я та майна громадян і навколишнього природного середовища; сприяння споживачеві в компетентному виборі продукції; створення умов для участі суб'єктів підприємницької діяльності в міжнародному економічному, науково-технічному співробітництві та міжнародній торгівлі.

Закон України «Про стандартизацію» [7] у ч. 1 ст. 4 передбачає, що метою стандартизації в Україні є: 1) забезпечення відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню; 2) керування різноманітністю, застосовністю, сумісністю, взаємозамінністю об'єктів стандартизації; 3) забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур; 4) забезпечення охорони життя та здоров'я; 5) забезпечення прав та інтересів споживачів; 6) забезпечення безпечності праці; 7) збереження навколишнього природного середовища й економія всіх видів ресурсів; 8) усунення технічних бар'єрів у торгівлі та запобігання їх виникненню, підтримка розвитку і міжнародної конкурентоспроможності продукції.

Застосування національних стандартів і кодексів усталеної практики в Україні передбачено ст. 23 Закону України «Про стандартизацію». Так, національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються безпосередньо чи шляхом посилання на них в інших документах. Вони застосовуються на добровільній основі, крім випадків, коли обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами. Національний орган стандартизації забезпечує розміщення на офіційному веб-сайті текстів національних стандартів і кодексів усталеної практики, обов'язковість застосування яких установлена нормативно-правовими актами, не пізніше ніж за 30 календарних днів із дня офіційного опублікування таких актів із безоплатним доступом до зазначених національних стандартів і кодексів усталеної практики.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, враховуючи особливості таких сфер, визначає порядок застосування національних стандартів і кодексів усталеної практики для забезпечення потреб оборони України відповідно до покладених на нього завдань.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації» [8] передбачено, що функції національного органу стандартизації виконує державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ», www.ukrndnc.org.ua). З 10 жовтня 2012 р. ДП «УкрНДНЦ» розпочало розповсюдження електронних копій нормативних документів у сфері стандартизації України. Таким чином, законодавство передбачає обов'язкове розміщення державних стандартів із безплатним доступом до них, а державна установа ДП «УкрНДНЦ» пропонує їх придбати.

Запроваджено два рівні стандартизації залежно від суб'єкта стандартизації, який приймає стандарти:

- національні стандарти, прийняті національним органом стандартизації;
- стандарти і технічні умови, прийняті підприємствами, установами й організаціями.

Скасовується галузева стандартизація, у зв'язку з чим протягом п'ятнадцяти років центральні органи виконавчої влади мають право у відповідних сферах діяльності та в межах своїх повноважень перевіряти, переглядати свої галузеві стандарти з метою переведення їх на національний рівень або на рівень підприємств чи скасування. Також відповідно до Закону України «Про стандартизацію»: не допускається погодження проектів національних стандартів із державними органами; скасовується державна реєстрація технічних умов і не допускається встановлення будь-яких правил, пов'язаних із розробленням стандартів і технічних умов підприємств; скасовано обов'язковість застосування національних стандартів.

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» [9] визначає правові й організаційні засади розроблення, прийняття та застосування технічних регламентів і передбаче-

них ними процедур оцінки відповідності, а також здійснення добровільної оцінки відповідності. Він регулює відносини, що виникають у зв'язку з розробленням і прийняттям технічних регламентів і передбачених ними процедур оцінки відповідності, їх застосуванням стосовно продукції, яка вводиться в обіг, надається на ринку або вводиться в експлуатацію в Україні, а також здійсненням добровільної оцінки відповідності.

Дія цього Закону поширюється на всі види продукції, за винятком: виробів мистецтва й унікальних виробів народного художнього промислу; предметів колекціонування й антикваріату.

Дія цього Закону не поширюється на: санітарні та фітосанітарні заходи; оцінку відповідності якості зерна та продуктів його переробки, насіння та садивного матеріалу згідно із законами України «Про зерно та ринок зерна в Україні», «Про насіння і садивний матеріал»; оцінку відповідності колісних транспортних засобів і їх частин; оцінку відповідності сільськогосподарських і лісогосподарських тракторів, їх причепів і змінного причіпного обладнання, систем, складових частин та окремих технічних вузлів; заходи щодо державної експертизи у сферах криптографічного та технічного захисту інформації; обов'язкову оцінку відповідності послуг.

Обов'язкова оцінка відповідності послуг здійснюється згідно із законодавством.

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» будується на презумпції відповідності припущення, яке визнається достовірним, поки не буде доведено інше, про те, що продукція, пов'язаний із нею процес або метод виробництва чи інший об'єкт відповідає вимогам відповідного технічного регламенту, що визначені в ньому, а орган з оцінки відповідності відповідає спеціальним вимогам до призначених органів з оцінки відповідності чи визнаних незалежних організацій. Під технічним регламентом слід розуміти нормативно-правовий акт, у якому визначено характеристики продукції або пов'язані з ними процеси та методи виробництва, включаючи відповідні процедурні положення, додержання яких є обов'язковим. Він може також включати або виключно стосуватися вимог до термінології, позначень, пакування, маркування чи етикетування тією мірою, якою вони застосовуються до продукції, процесу або методу виробництва.

Відповідно до ст. 4, 14, 18 Закону України «Про державну статистику» [10], п. 4 Положення про Державну службу статистики України [11], враховуючи положення ст. 80, 81, 95 Цивільного кодексу України [12], ч. 8 ст. 19 та ст. 55 Господарського кодексу України, з метою подальшого вдосконалення державних статистичних спостережень зі статистики внутрішньої торгівлі й отримання повної, всебічної та об'єктивної статистичної інформації Державною службою статистики України було затверджено форми державних статистичних спостережень № 1-торг (місячна) «Звіт про товарооборот торгової мережі» та № 3-торг (квартальна, річна) «Звіт про продаж і запаси товарів у торгівельній мережі» [13]. Відповідно до переліку товарів, які належать до товарних груп форми № 3-торг (квартальна, річна), слід звітуватися про продаж і запаси непродовольчих товарів, у т. ч. продаж товарів, які вироблені на території України (у тис. грн) та про запаси товарів у торгівельній мережі та на складах на кінець звітного року (у тис. грн). Під звітність підпадають товари парфумерно-косметичні, до яких віднесено: мило, речовини і засоби поверхнево-активні органічні, що використовують як мило; папір, вата, повсть, фетр і матеріали неткані, просочені або покриті милом чи мийним засобом (ця підкатегорія включає засоби для особистої гігієни); парфуми та воду туалетну; засоби для макіяжу губ і очей; засоби для манікюру та педикюру; пудру косметичну і туалетну; засоби косметичні для макіяжу чи догляду за шкірою (у т. ч. засоби сонцезахисні та для засмаги), н. в. і. у. [14]; шампуні, лаки для волосся, засоби для тривалої завивки чи випрямлення волосся; лосьйони та засоби для догляду за волоссям інші, н. в. і. у.; засоби для гігієни ротової порожнини і зубів (у т. ч. пасти та порошки фіксуючі для зубних протезів), нитки зубні.

Таким чином, органи державної влади здійснюють дієвий контроль за наявністю парфумерно-косметичних товарів у торгівельній мережі та контролюють наявність їх залишків.

Постановою КМ України «Про визначення сфер діяльності, в яких центральні органи виконавчої влади здійснюють функції технічного регулювання» [15] затверджено перелік сфер діяльності, в яких центральні органи виконавчої влади здійснюють функції технічного регулювання відповідно до ст. 5 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

МОЗ України як один із центральних органів виконавчої влади має здійснювати функції технічного регулювання у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації косметичної продукції.

Технічне регулювання в сфері обігу косметичної продукції в Україні може змінитися з моменту впровадження у національне законодавство Технічного регламенту на косметичну продукцію та запровадження європейського підходу до здійснення контролю та нагляду за вже виго-

товленою продукцією, тобто перенесення його зі стадії виробництва на стадію введення її в обіг на ринку, що дає змогу суттєво зменшити втручання державних органів у діяльність суб'єктів господарювання.

Аналіз обігу косметичної продукції в Україні свідчить про наявність значної кількості проблем у сфері виробництва та реалізації безпечної для споживача косметичної продукції, оскільки чинні вимоги щодо її безпечності не відповідають європейському законодавству і не сприяють вільному переміщенню продукції з України на європейські ринки.

Таким чином, зазначені вище проблеми будуть вирішені шляхом розроблення та прийняття проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію», що дозволить запровадити в Україні норми щодо безпеки косметичної продукції відповідно до вимог нормативно-правових актів Європейського Союзу.

Згідно з Наказом Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики України «Про затвердження робочої програми розроблення технічних регламентів на період до 2020 р.» [16], на виконання ст. 19 Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» [17], який втратив чинність 10 лютого 2016 р., та розпорядженням КМ України «Про затвердження плану першочергових заходів щодо реформування системи технічного регулювання» [18] у четвертому кварталі 2015 р. МОЗ України мало розробити Технічний регламент щодо безпечності косметичної продукції на основі Регламенту (ЄС) № 1223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 30 листопада 2009 р. на косметичну продукцію.

Наказом Міністерства розвитку України «Про внесення зміни до робочої програми розроблення технічних регламентів на період до 2020 р.» [19] було підтверджено термін розробки Технічного регламенту на косметичну продукцію на кінець четвертого кварталу 2015 р.

МОЗ України запропонувало для громадського обговорення проект постанови КМ України «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію». Повідомлення про оприлюднення «До проекту постанови КМ України «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію», проект регуляторного акта, аналіз регуляторного впливу та пояснювальна записка були розміщені на офіційному веб-сайті МОЗ України у грудні 2015 р.

На публічне обговорення виносився проект Постанови КМ України «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію», а також Аналіз регуляторного впливу до проекту Постанови КМ України «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію». Останній містить у собі такі складові частини:

1. Опис проблеми, яку необхідно розв'язати шляхом державного регулювання.
2. Цілі державного регулювання.
3. Визначення й оцінка альтернативних способів досягнення визначених цілей.
4. Механізми та заходи, що пропонуються для розв'язання проблеми.
5. Можливість досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта.
6. Очікувані результати від прийняття регуляторного акта. Аналіз вигод і витрат.
7. Строк дії регуляторного акта.
8. Показники результативності регуляторного акта.
9. Заходи для відстеження результативності акта.

Відповідно до Плану розроблення технічних регламентів на 2016 р. [20] Технічний регламент на косметичну продукцію [21] мав бути розроблений МОЗ України як відповідальним органом за його розроблення [22].

Прийняття проекту Технічного регламенту на косметичну продукцію необхідне для забезпечення реалізації національної політики України, узгодженої з концепцією ВООЗ щодо охорони здоров'я громадян України, приведення українського законодавства у відповідність до зобов'язань України щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і створення правової бази ринкової економіки згідно з нормою права, а саме: забезпечення споживачів безпечними й ефективними косметичними продуктами; захист внутрішнього ринку від недоброякісних косметичних продуктів, що не відповідають вимогам безпеки й ефективності; забезпечення конкурентоспроможності та визнання вітчизняної продукції; запровадження процедури підтвердження відповідності косметичної продукції безпеці й ефективності; встановлення основних принципів і вимог до виробництва і впровадження в обіг косметичної продукції; визначення прав та обов'язків суб'єктів господарювання щодо виробництва безпечних та ефективних косметичних продуктів; визначення повноважень органів державної виконавчої влади щодо здійснення державної політики у сфері обігу косметичної продукції; адаптація національного законодавства у сфері обігу косметичної продукції до вимог європейського.

Аналізуючи сферу інтересів громадян під час прийняття Технічного регламенту на косметичну продукцію, слід зазначити, що вони можуть очікувати на такі позитивні зміни: покращення показників безпеки й ефективності косметичної продукції; зменшення кількості неприємних випадків від застосування небезпечних косметичних продуктів; покращення загального стану здоров'я населення; збільшення кількості робочих місць.

Негативним наслідком може бути підвищення цін на косметичну продукцію.

Список використаних джерел:

1. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. за № 1023-ХІІ. Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 30. Ст. 379.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. за № 435-ІV. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 461.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. за № 436-ІV. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 462.
4. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 02 грудня 2010 р. за № 2735-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 21. Ст. 144.
5. Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон України від 02 грудня 2010 р. за № 2736-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 22. Ст. 145.
6. Про стандартизацію і сертифікацію: Декрет КМ України від 10 травня 1993 р. за № 46-93. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 27. Ст. 289.
7. Про стандартизацію: Закон України від 05 червня 2014 р. за № 1315-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 31. Ст. 1058.
8. Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації: Розпорядження КМ України від 26 листопада 2014 р. за № 1163-р. Офіційний вісник України. 2014. № 97. Ст. 2815.
9. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15 січня 2015 р. за № 124-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 14. Ст. 96.
10. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 р. за № 2614-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 43. Ст. 608.
11. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України: Постанова КМ України від 23 вересня 2014 р. за № 481. Офіційний вісник України. 2014. № 78. Ст. 2237.
12. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. за № 435-ІV. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 461.
13. Про затвердження форм державних статистичних спостережень № 1-торг (місячна) «Звіт про товарооборот торгової мережі» та № 3-торг (квартальна, річна) «Звіт про продаж і запаси товарів у торгової мережі»: Наказ Державної служби статистики України від 11 грудня 2015 р. за № 355. Ліга: Закон. 1 файл. FN016029.LHT.
14. Не введені в інші угруповання.
15. Про визначення сфер діяльності, в яких центральні органи виконавчої влади здійснюють функції технічного регулювання: Постанова КМ України від 16 грудня 2015 р. за № 1057. Офіційний вісник України. 2015. № 102. Ст. 3519.
16. Про затвердження робочої програми розроблення технічних регламентів на період до 2020 р.: Наказ Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики України від 14 грудня 2010 р. за № 567. Ліга: Закон. 1 файл. fn77353.LHT.
17. Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності: Закон України від 01 грудня 2005 р. за № 3164-ІV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 12. Ст. 101.
18. Про затвердження плану першочергових заходів щодо реформування системи технічного регулювання: Розпорядження КМ України від 19 травня 2010 р. за № 1070-р. Урядовий кур'єр. 2010. № 93.
19. Про внесення зміни до робочої програми розроблення технічних регламентів на період до 2020 р. [не було опубліковано]: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 01 квітня 2015 р. за № 323. Ліга: Закон. 1 файл. ME150296.LHT.
20. Про затвердження плану розроблення технічних регламентів на 2016 р.: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 14 квітня 2016 р. за № 686. Ліга: Закон. 1 файл. ME160460.LHT.
21. Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію (неофіційний текст): Проект Постанови КМ України від 15 грудня 2015 р. Ліга: Закон. 1 файл. nt2001.LHT.
22. Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію (неофіційний текст): Проект Постанови КМ України від 15 грудня 2015 р. Ліга: Закон. 1 файл. nt2001.LHT.